

text
Joan Olivares

dibuixos
Javier Lacasta Llacer

bromera

I tu, què fas contra el canvi climàtic?

Unes quantes idees pràctiques i alguna d'extraordinària

1

L'àvia està molt contenta

–Valeriii!

–Ai, àvia, ja vaig, no cal que crides tant!

–No, si encara faràs tard. Que no recordes que te'n vas d'excursió?

Punyeta món! Se n'havia oblidat. Valeri salta del llit com si tinguera un moll en el cul i corre cap al bany despullant-se. L'àvia li va

darrere apagant llums i replegant la roba que deixa pel corredor.

–Vés a espai amb l'aigua calenta –fa tota queferosa. No convé gastar-ne massa, que el rebut del gas se'n puja.

–Què vols –contesta Valeri des de la dutxa–, que em quede congelat?

–Només dic que vages amb compte. Ahir vaig veure un programa en la tele que deia que...

Però Valeri no l'escolta, ha eixit com una exhalació de la dutxa, s'ha torcat amb la tovallola i ja torna a la seua habitació. L'àvia, un poc resignada, tanca l'aixeta que gotejava i va cap a la cuina a acabar de fer els entrepans. Al cap d'un moment hi arriba ell amb la gorra, sabates de muntanya i una jaqueta d'aquelles d'hivern plegada sobre la motxilla. «Encara que és primavera, a la nit

refrescarà», li havia dit l'àvia mentre ho preparaven tot.

–Que no tens paper d'alumini, àvia?

–No, són millors aquestes bossetes de paper reciclat. Ah, i en acabant les plegues ben plegadetes i les tornes a casa, que es poden reaprofitar.

–Ni que fórem pobres! –diu Valeri.

–Reciclar no és de pobres ni de rics, és de persones responsa...

Riiinnnggg, el timbre l'ha interrompuda.

–Segur que és Elvira, afanya't, no feu tard.

–Adéu, àvia –li fa un bes i arranca a córrer.

–Adééééu, àvia –ha sonat una veu de xiqueta des del fons del corredor.

–Adéu, Elvira... Valeri, apaga el llum –ha cridat l'àvia, però no li han fet cas.

Quan ha anat a apagar-lo, l'àvia veu que a Valeri, amb la pressa, li ha caigut la gorra.

L'agafa i corre cap a la finestra per si de cas encara els veu, però ja han travessat el carrer i desapareixen rere la cantonada. Se l'enfila sobre el cap amb un gest elegant i se'n va pel corredor fent passos de ballarina. Està tan contenta. Ja fa quinze dies que el traumatòleg li ha donat l'alta. El maluc li ha quedat de primera, i hui ella i la seua amiga Agostina, la mare d'Elvira, coneixeran el nou professor de l'escola de paracaigudisme. Diuen que és un home extraordinari!

2

Serra de Mariola

–Seerra de Mario...ola, seerra de Mario...
ola. Tota a flore...ee...ee...ee...ee...ee. Tota a
floretes sí, tota a floretes no, tota a floree...
tes! On van les socarraades...

Veritat que no sabeu a on van d'excursió?
Clar que sí, ho heu endevinat: a la Mariola.
Aloma, la mestra de natus, fa estona que els
diu que facen el favor de cantar més baixet,

que ensordeixen el conductor, però ni cas. Ella arruga el morro com si s'haguera d'enfadar, però al cap d'una estona s'ha afegit al cor. Aquella tonadeta és tan apegalosa.

–A fer floretes sí, a fer floretes no...

–Repunyeta! He perdut la gorra –salta Valeri.

–Si vols et puc deixar el meu barret! –li ofereix Elvira, que seu al seu costat en l'última fila de l'autobús.

–És de xica! –Valeri l’ha rebutjada amb un gest de menyspreu.

–Aquest comentari és molt masculista, Valeri.

–Que no t’agraden les xiques o què? –diu Ariel, un xiquet que seu a l’altre costat d’Elvira.

–Doncs no... –Valeri no ho pot evitar, és tocar-li el tema de les xiques i es fa roig com una tomaca– vull dir... sí...

Ariel no va a la mateixa classe que ells, és alt com un pi i juga en l’equip de bàsquet. Elvira també hi juga, però no l’encerta tant com Ariel, ja li agradaria. A Valeri, això dels esports... ell prefereix les mates, pintar, escoltar música o passejar pel parc. Sort que a Elvira també li agraden aquestes coses, si no, seria capaç fins... de fer surf. Per Elvira, ell era capaç de tot.

—A mi no me'l deixes? —diu Ariel a Elvira,
i ja li l'havia pres de les mans.

Se'l posa i comença a fer carasses i postu-
res ridícules. Elvira intenta recuperar-lo, però
Ariel se l'amaga darrere l'esquena i ella no hi
pot fer res, com que és tan grandàs.

–Torna-li el barret, fes el favor! –diu Valeri en un to que vol semblar amenaçador.

–Ui... quina por que em fas! –Ara Ariel mou el barret a dreta i esquerra i esquivia fàcilment els intents de Valeri per recuperar-lo.

Finalment s’hi ha hagut de ficar la profe.

–Vinga, Ariel, estàs fet un esqueta que ausades...!

I Ariel ha tornat el barret a Elvira, que de seguida fa un gest esquiu i se'l mira de dalt a baix amb un gest d'enuig que no sembla del tot sincer. Valeri, amb cara de males puces, se li ha acostat a l'orella i diu:

–Que estúpid!

–Sí –ha contestat Elvira acompanyant un sospir.

A Valeri no li ha agradat gens ni miqueta, aquell sospir.

–Ja arribem! –s'ha sentit que deien els de les primeres files.

I tots s'han abocat a les finestres i contemplen el paisatge. La carretera s'ha omplit de revoltes, i pels costats es veuen de bancals d'ametlers i d'oliveres. Al fons, hi ha una gran muntanya tota pleneta de pins i de carrasques.

–Veieu aquella caseta? –Aloma assenyala un edifici de color blanc sobre una lloma–, és el refugi on passarem la nit.

Esclata un renou considerable de xiulets, crits i aplaudiments. El conductor ha xafat el fre, gira a la dreta i entra en un aparcament.

–Agafeu les motxilles i en marxa! –ordena la profe.

–Ui! –han saltat uns quants d’aquells queferosos que sempre et trobes en les excursions–. I hem d’anar a peu fins allà amunt?

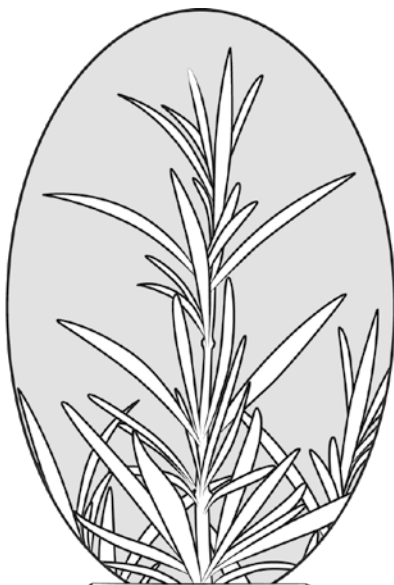
Ha costat un poc d’organitzar però al final han format una filera tan llarga com les processonàries que es van trobant pel camí.

–Les xafem? –demana Elvira a Aloma assenyalant la corrua d’erugues.

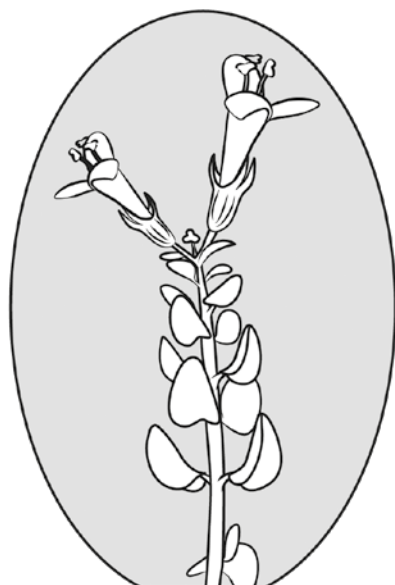
–Eh! Doncs... no –ha dubtat la profe– i no vos hi acosteu, que són perilloses.

–Això és romer! –fa ara Aloma mentre n’agafa un brot amb la mà–. Quan s’arranquen brosses cal trencar-ne la tija, mai no s’han d’arrancar de soca-rel.

–I açò és pebrella! –ha dit Valeri assenyallant-ne una amb flors menudiues que creixia en el marge–. La meua mare la gasta per a adobar olives.

ROMER

PEBRELLA

–Ui, pebrella! És una planta molt especial –s’hi acostava de seguida Aloma–, però és molt escassa i no s’ha de collir.

–Doncs la meua àvia... –comença a dir Valeri, però Elvira l’ha interromput amb una colzadeta: les coses de l’àvia són de l’àvia.

El refugi és més gran que no els havia paregut des de la distància. Hi deixen les motxilles, en trauen l’entrepà i l’aigua i s’han reunit en una replaça que hi ha a fora. Valeri estava tan desmaiat que s’ho ha acabat tot en un tres i no res. Elvira s’hi entreté un poc més. Xarrava amb l’Ariel aquell de la manera com convé flexionar el braç per a fer un triple. No ho entén, Valeri, com podien parlar de bàsquet enmig de la serra. Que no sentien el ocells? Que no veien les flors?

Després de dinar, ixen de passeig. Han caminat una miqueta i ara s'acosten a una construcció estranya.

–Aneu amb compte! –adverteix Aloma.

–Pareix una aranya gegantina –diu Valeri a Elvira, però ella mirava cap a l'altre costat.

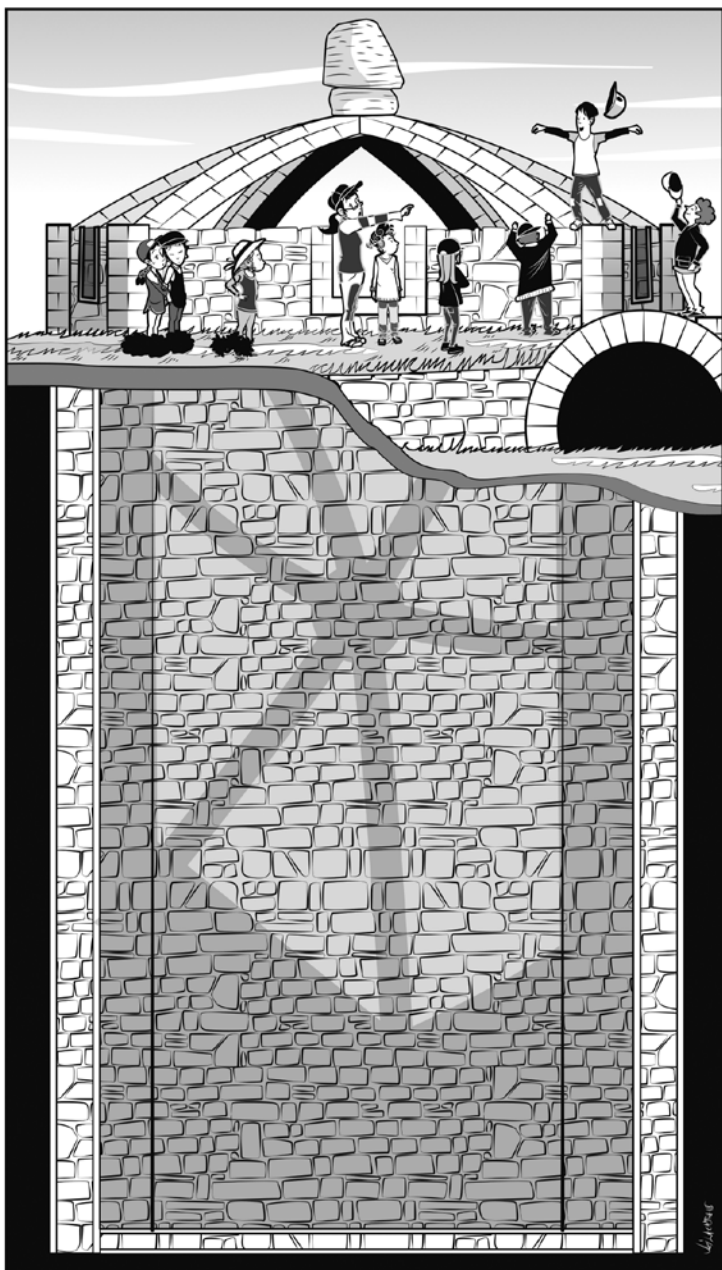
–No t'hi acostes tant –Aloma repta Ariel, que es vol fer el valent–, que és molt fonda.

–És la casa del Gegant del Romaní? –pregunta una nena amb trenetes.

–No, Leira, és la Cava Arquejada, com una mena de nevera antiga –explica Aloma.

–I el congelador, on és? –es fa el graciós Ariel.

Aloma somriu, i de seguida els ha explicat l'origen i la utilitat de la construcció: abans no hi havia frigorífics, i si volien gel per a conservar aliments, fer gelats i fins i tot curar malalties, havien d'arreplegar la neu a

l'hivern i conservar-la tot l'any en aquestes grans caves.

–I no es desfeia amb la calor? –ha demanat Valeri.

–És que abans tenia teulada, i a més protegien la neu amb palla d'arròs –ha explicat Aloma.

–I com la duïen als pobles? –s'hi interessa Elvira.

–Amb ases i matxos, eren el transport de l'època –diu la profe.

Una colleta de queferosos fa estona que fan el tòfol, bramant i pujant-se al be els uns als altres. Ariel fa un gran salt i es queda penjant d'una branca de pi. S'hi engronsa arriscadament, fa un salt acrobàtic i aterra com un atleta sobre un jaç de pinotxa.

–Fes el favor, que encara et trencaràs una cama –el marmola Aloma.

–Segur que ací dalt neva tots els anys!
–diu Valeri un poc bruscament.

–Abans sí, però ara ja no –aclareix Aloma.

–Això és pel canvi climàtic, profe? –hi torna Valeri.

–No –explica Aloma–. Diuen que entre els segles xv i xix, hi va haver una època molt freda.

–Així –demana Leira, la nena la de les trenetes–, això de l'escalfament global no és cert?

–Ja m'agradaria –respon Aloma arrufant les celles–, però d'això en parlarem més tard.